

Upamo, da smo izpolnili svoje obljube in da smo pokazali našemu vrlému kmetski ljudstvu, da je naše delo smoterno. Stejemo si v prijetno dolžnost, da se javno zahvalimo vsem posetnikom, posebno pa onim, ki so nam podarili, oziroma vozili les. Iskreno zahvalo smo dolžni tudi gospem in gospodičnam, ki so žrtvovalе marsikatero uro in tako pripomogle k sijajnejši manifestaciji naše misli.

Tedenske novice.

40letni jubilej mašništva obhaja ta teden, v soboto, dne 18. julija, č. g. nadžupnik in konz. svet. Franc Sal. Korošec. Zupljani od Sv. Križa na Slatini, kjer deluje g. jubilar nad vse vzorno in požrtvovalno že 27 let, so iz hvaležnosti omogočili nabavo štirih novih zvonov, ki so bili, kakor je bilo že objavljeno, slovesno od škofa posvečeni v četrtek, dne 16. julija. Tudi »Slovenski Gospodar« se hvaležno spominja č. g. jubilarja, ki je bil njegov urednik od l. 1894 do l. 1898, ter mu iskreno čestita!

Iz Gornje Sv. Kungote. Dne 26. julija, 8. nedelja po binkošti, na praznik sv. Ane, se vrši v Gornji Sv. Kungoti velika slovesnost blagoslovitve novega kipa Presv. Srca Jezusovega. Pred slavolokom pred cerkvijo se opravi najprej slovesna blagoslovitev kipa, potem procesija, dohod v cerkev in slovesno ustoličenje Presv. Srca, pridiga, asistiranja sv. maša, ki jo daruje g. kanonik kot dekan g. Moravec. Popoldne ob treh po odpetih litanijah krasna svetopisemska žaloigra »Izgubljeni sin« v petih dejanjih. Vabljeni vsi od blizu in daleč! Pridite, ne bo Vam žal! — Dne 27. julija Marijanski shod, izlet vseh okoličanskih Marijinih družb pri Sv. Križu. Pridijo Orlice in Orlice iz St. Ija, Marijina družba oboja iz Gornje Sv. Kungote, iz Spod. Sv. Kungote, iz Svečine, iz St. Jurija ob Pesnici in iz Sv. Križa. Govori in deklamacije. Ob 10. uri slovesna sv. maša, nato pridiga. Naj nikdo doma ne ostane, kdor je duhovni sin in hčerka Marijina, naj bo že ob sedmih tukaj, da gremo skupno na krasni hrib Sv. Križa, kjer se navdušimo za sveto in neustrašno izpolnjevanje stanovskih pravil. Z Bogom in Marijo!

Novi zvonovi na Kapli na Kozjaku. Med grmenjem topičev, ob zvokih godbe in v spremstvu velike množice ljudi so v soboto, dne 4. t. m., ob petih popoldne pripeljali na okusno ozaljšanih vozovih na Kaplo tri krasno izdelane nove zvonove iz livarne Zvonoglas v Mariboru. Mali samotarček v zvoniku, ki se je sam otožno oglaševal iz visokih lin, odkar mu je kruta vojna ugrabila vse večje tovariše, je s svojim visokim glasom veselo pozdravljaj prihajajoče nove brate. Od nežne, vesele mladine preko krepkih, značajnih mož do sivolasih, modrih starčkov, vse nas je navdajalo isto nedopovedljivo veselje, ki je pri marsikomu našlo izraza v solzah. S srcem, polnim tolažbe in upanja, smo se zvečer razhajali, da prihitimo drugo jutro k blagoslovitvi. In res so se v nedeljo zjutraj zgrinjale množice od blizu in daleč, da obiščejo kraj veselja. Nove zvonove je blagoslovil naš rojak, g. kanonik dr. Maks Vraber. Največji zvon, ki tehtja 815 kg, je posvečen naši farni patronji, sv. Katarini, srednji, težek 340 kg, sv. Florijanu, najmanjši, s težo 175 kg, pa Devici Mariji. Po blagoslovitvi je imel g. kanonik priskrben, vzpodbudljiv nagovor in slovesno sv. mašo. Potem je bila procesija na pokopališče, kjer smo se spomnili na svoje drage, ki jim ni bilo dano, da bi včakali to veselje, slišati nove zvonove in izmed katerih je marsikdo legel k večnemu počitku, ne da bi ga na zadnji poti spremljal mili glas zvonov. Nato so potegnili zvonove v stolp, odkoder so kmalu zapeli svojo prvo pesem v čast Večnemu, v opomin in tolažbo faranom.

Bivši vojaki imajo tudi letos dne 30. avgusta na Brezjah sestanek. Vsem udeležencem tega sestanka bo preskrbljena polovična vožnja na železnici. Zeleti bi bilo, da bi se v vsaki župniji našel ali prijavil kak zaupnik, ki bi nabiral prijave udeležencev in to vsaj 14 dni pred 30. avgustom prijavil glavnemu odboru Zveze slovenskih vojakov v Mariboru (g. A. Krepek), koliko mož in fantov iz vsake župnije pojde na Brezje, da se zamore vse potrebno in pravočasno preskrbeti glede vlakov in morebitnega skupnega odhoda, oziroma posebnega vlaka. Natančneje se bo še poročalo.

Lepa cerkvena slovesnost na Hajdini pri Ptujju. Res, 5. julij je bil sijajen dan za hajdinska dekleta! Bil je praznik naše slovesne posvetitve Sv. Srcu Jezusovemu. Ob rani jutranji uri so jela prihajati dekleta, članice Marijine družbe in Dekliške zveze, v lepo in primerno okrašeno cerkev, da se udeležijo skupnega sv. obhajila. Pri popoldanski službi božji se je pa vršila slovesna posvetitev Najvišjemu Kralju. Okrog 2. ure popoldne so bilo oblečena dekleta prinesla novo podobo Sv. Srca v cerkev k blagoslovitvi. Nato je č. g. mariborski spiritual slovesno blagoslovil, ob asistenci domačih č. gg. duhovnikov, novo podobo Sv. Srca, kakar je nad 200 deklet priseglo zvestobo in ljubezen Evarističnemu Kralju. Zatem so bile večernice. Po blagoslovu so dekleta zopet dvignila svoj zaklad, novo podobo Sv. Srca, in med pritrkavanjem zvonov slovesno prinesla v Društveni dom, kjer se je postavila slika božjega Srca v svoj novi prestol, odkoder bode kraljevalo vsej župniji, zlasti vsem dekliškim srcem. — V Društvenem domu se je takoj nato vršila akademija s prav pestrim sporedom.

Razno od Sv. Bolienka v Slov. gor. Letos smrt zares grozno kosi v naših vrstah. Pred nekaj tedni je umrl Mat. Gomilšak, kmet v Bišu. Bil je obče spoštovan radi svojega odkritosrčnega in milega značaja, rad je podpiral dobro stvar, imel tudi za siromake odprto srce in odprte roke. Pogrebi so v njegov spomin darovali za Dijaško večerjo v Mariboru 100 dinarjev. — Pretekli teden pa smo pokopali mlado ženo Marijo Brumen, rojeno Lubec. Pred štirimi leti se je omožila v Janežovce, na smrt bolna se je vrnila na očetov dom v Bišu, kjer jo je smrt dne 5. t. m. rešila trpljenja. S tem se jej je izpolnila srčna želja, da bi

bila pokopana v domači zemlji. Pogrebi so v njen spomin darovali za Dijaško večerjo v Mariboru 30 dinarjev. — V nedeljo, dne 19. t. m., bo pri nas prvokrat orlovska slavnost, ki jo priredijo šentrupertski Orli in Orlice. Dal Bog, da bi ta orlovska prireditev rodila tudi za našo mladino blagodejne sadove. Le poštena, za vse dobro vneta in zadostno izobražena mladina ima upanje na boljšo bodočnost!

Narodna šola pri Sv. Andražu v Slov. gor. Slišali smo, da je gospod nadučitelj te narodne šole baje zabil svojimi učencem, pozdravljal 80 letnega starca, vpokojenega nadučitelja g. Sijanca. Če je to res, potem so otroci te šole obžalovanja vredni, ker je moralna vzgoja podlaga za vse druge vzgoje. To mora priznati sam gospod nadučitelj te šole. Gospod nadučitelj Sijanec je splošno znan kot veleslužben učitelj. Vzgojil je med drugimi več pridnih učiteljev, ki še danes uspešno delujejo.

50letnica Kola jahača in vozača v Ljutomeru. V Ljutomeru, središju Murskega polja, ki je znano po svoji stari kmetski konjereji, slavi Kolo jahača in vozača dne 15. in 16. avgusta svojo 50letnico. Na sporedu prvega dneva je razstava prvovrstnih kasačev — amerikancev in toplokrvnih konj, potem uporabnostna izkušnja kasačev (na dirkališču, pred plugom, težkim vozom in pod sedlom) ter 2 dirke. Dne 16. avgusta se vršijo popoldne štiri dirke, vse na dirkališču na Cvenu. Opozorjamo vse ljubitelje konj na to prireditev, posebno še zaradi tega, ker se bo ta dva dni videlo na razstavi in na dirkališču veliko število prvovrstnih konj. Letošnja zmagovalka v jugoslovanskem derbiyu (Nadina) izhaja iz ljutomerske reje.

Grozen požar na Polensaku pri Ptujju. Pretekli teden je uničujoči ogenj razsajal v vrhu Prerod. V hipu je upepelil osem poslopij. Ogenj je naglo objel vsa poslopja, ki so bila lesena in s slamo krita ter ena zraven druge. Na vsi srečo ravno ni bilo vetra, ker drugače bi bila velikanska nevarnost za celi Prerod, ki bi gotovo postal žrtev groznega ognja, ker so hiše večinoma lesene, s slamo krita in le v mali razdalji ena od druge. Žalosten je bil pogled na pogorišče, a še bolj žalosten in pretresujoč na staro ženo Ivano Petek, ki je bila strašno obžgana po celem telesu in je v teku treh ur, previdna s sv. popotnico, umrla. V najhujšem plamenu je šla revica reševat pujska, pri tem se ji je vnela obleka, tako da je potem nastopila smrt. Kako je nastal požar, ki je napravil tudi mnogo škode na vinskih trtah, se nič ne ve in je prava tukajšnja uganka. Ljudje se mužujo in marsikaj skrivnostno izprašujejo. . . . Upamo pa, da se bo javni oblasti, ki je baje že na delu, posrečilo izslediti pravega krivca tega zagonetnega velikanskega požara.

Pozor romarjem k Sv. Ani v Haložah, župnija Sv. Barbara v Haložah! Romarji izven Halož so naprošeni, da že dojdejo na Jakobovo dopoldne, da lahko še isti dan opravijo sv. spoved, da ne bodo delali v nedeljo stiske haloškimi in hrvatskim romarjem. V nedeljo bode tamkaj petero sv. maš. Spovedniki pa bodo oč. oo. kapucinci iz Ptujja.

Dve nesreči pri Sv. Marjeti nize Ptujja. Pri četvi rži se je mladina, kakor je tukaj nelepa navada, šalila in drug drugega metala. Tako je hotel tudi mladi Ivan Valenko vrci mlado žanjico Feguš, čeravno se je ista branila s srpom. Ker fant ni odnehal, mu je z zamahljajem zasadila srp v lica, da si ga je komaj izdrl in nato vsled izgube krvi omedlel. Došli zdravnik mu je rano zašil, da je izven nevarnosti, pač pa bo brazgotina na licu opominjala njega in druge, naj se mladina varuje neumnih šal. — Dne 9. t. m. je izbruhnil požar v Prerodu, ki je upepelil osem poslopij, deloma vinske kleti, deloma stanovanjske hiše. Vsled opeklina je umrla stara ženica, ki je hotela iz ognja rešiti svojega prašiča, pa se je vsipala na njo žrjavica in se ji je vnela obleka. Na kako uspešno gašenje vsled pomanjkanja vode ni bilo misliti. Vzrok požara je kakor navadno neznan.

Organisti iz okolice Krškega in Brezic, pozor! V torek dne 21. julija t. l., se vrši sestanek organistov v Leskovcu pri Krškem pri Lavrinšku ob 10. uri dopoldan. Sestanek je jako važen in naj prav nobeden organist v tem okolišju ne izostane. Poročal bode odposlanec Društva organistov iz Celja o važnih zadevah. Torej dne 21. julija vsi v Leskovcu!

Razne novice iz Smartna ob Paki. V ponedeljek, dne 6. t. m., nas je napravilo večje število udov tukajšnje kmetijske podružnice izlet na kmetijsko šolo v St. Jur ob juž. žel. Bili smo prav zadovoljni, posebno ob povratu, ker smo bili veliki nevarnost utekli. Ko smo namreč imeli svoje skupno kosilo v Kinclnovi gostilni, je ob nevihti treščilo v isto. Strela je obiskala razne sobe in zdrknila v klet, le naši sobi je prizanesla. Hvala Bogu! — Gospodarska zveza je tukaj najela skladišče za moko, sladkor itd. in ravno takšno skladišče gradi sedaj tudi celjski mestni mlin. Namenjena sta posebno za gornjo Savinjsko dolino. — Govori se tudi, da se snuje velika delniška družba za zgradbo nove tovarne lojevih sveč. Delničarji so v prvi vrsti iz števila nasprotnikov naše električne zadrage. Tovarna bo stala menda tam, kjer je že enkrat bila, ali vsaj v bližini. Napeljava električnih naprav bo kmalu končana, tuintam že imamo provizorično luč, zanimanje se prijema vedno širših krogov, še celo mlajših od ženskega spola glede monterjev! — Naši penzionisti se strašno dolgočasijo pri golem tarokiranju pri Tišlerju, pa so si omislili novi šport, namreč: krajevno društvo demokratov Pribičević-Zerjavove sorte. Ravno za odbor jih je: tri učitelji, dva uradnika, sami penzionisti, »en Ribničan, po celem svajtu znan«, en Srb, pa par zapeljanih fantov, torej sami tučji. Najimennitnejši je predsednik, znani veliki narodnjak V. Weber, potem pa nek profesor, o katerem se ne ve, ali je penzioniran, ali odslovljen, ali kaj že. To so tudi krušni očetje naših par orjunciev, ki imajo svoje zavetje blizu Tišlerja. Pred par dnevi so imeli tam svoj skriven ponočni shod, o katerem se še ne ve, ali je bil zato sklican, da so iskali tatove, ki

so ravno tam pred nekaj meseci izpraznili magacin, ali iz drugega vzroka. — Letina ne bo kaj posebnega zaradi večnega deževja. — Najhujši udarec za nas in za sosedne župnije pa je trgovski polom g. R. Peveca v Mozirju. Oškodovanje kmetov na sadju, posebno pa na hmelju, gre v milijone. Ali ste slišali vi, gospodje davčne oblasti v Slovenjgradcu? Ne tirajte nas kmetov v obup!

Proces proti osemkratnemu morilcu. Dne 6. t. m. se je pričel v Limburgu v Nemčiji znameniti proces proti večkratnemu morilcu Fricu Angerstein, prokuristu v tovarni v Haigern. Angerstein je umoril osem članov svoje rodbine, nato pa zažgal svojo vilo, da bi zabrisal sledove zločina. Obtožen je tudi več poneverb, katere je izvršil škodo svojega gospodarja. Vzroka strašnega dejanja Angerstein ni priznal. Zločin je zasnoval zelo zvito, da bi speljal policijo na napačno sum, da so ga izvršili razbojniki. S sekuro je ubil najprej svojo ženo, nato taščo, služkinjo, in končno svoje otroke. Nato se je vlegel spat. Ko ga je zjutraj zbudil vrtnar, je ubil tudi njega in enaka usoda je zadela nato še nekega uradnika in vajenca iz tovarne. Končno je ubil še svojo sestro in knjigovodjo Darza. Po strašnem zločinu je ranil še sebe, potem zažgal vilo ter obležal v bližini, hoteč s tem speljati policijo na napačno sled, češ, da so ga napadli in oropali razbojniki, ki so pomorili stanovalce vile, njega pa ranili. Pravi zločinec je bil pa kmalu odkrit in v zaporu je Angerstein vse priznal. Razprava je trajala celi teden in je bil Angerstein zaradi vsakega umora — torej osemkrat — obsojen na smrt.

Društvo »Marijanišče« ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 19. t. m., ob 5. uri popoldne v društvenih prostorih, Miklošičeva ulica. Člani se vabijo, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo! — Ravnateljstvo.

»Radio-Balsamica.« Zahvala spoštovanemu g. dr. Iv. Rahlejevu v Beogradu. Podpisani Mihajlo Kovačević se Vam najtopleje zahvaljujem za ozdravljenje revmatizma v rokah, nogah in v vseh telesnih sklepih, vsled katerega se nisem mogel gibati ne z nogami ne z rokami in sem bil odvisen od tuje pomoči; nisem zamogel ne jesti ne piti, ker sem imel revmatizem v vratu in v sklepih. Nobeno sredstvo do sedaj mi ni pomagalo, a Vi ste mi z Vašim lekom Radio-Balsamica v kratkem času bolečine olajšali. Ko sem se prvič namazal z Vašim Radio-Balsamica, postalo mi je veliko lažje, bolečine so bile po mazanju skoraj eno uro veliko hujše, potem pa so popustile in po vsakem mazanju mi je postalo boljše. Zdaj mi je popolnoma dobro in za to se Vam še enkrat najtopleje zahvaljujem in Vas hočem vsakemu bolniku najtopleje priporočati. Porabil sem do sedaj štiri steklenice, a zdaj je peta, ki mi jo pošljete. Z odličnim spoštovanjem in se zopet zahvaljujem Mihajlo Kovačević l. r., Selo Ravnje, p. Bogatič, okrug Sabac. Občinski sod potrjuje resničnost. (Pečat.) Predstojnik soda M. L. Djokić l. r. — Lek proti revmatizmu Radio-Balsamica izdeluje, prodaja in pošilja proti plačilu: Laboratorij Radio-Balsamica, dr. Ivan Rahlejev, Beograd, Kovačeva ulica 43. 828

Opozorjamo vse čevljarske mojstre in trgovce s čevljarskimi potrebščinami na današnji oglas tvrdke Seršen & Stegmüller v Mariboru, Koroška cesta 39, radi iznajdbe »Novo.«

Dopisi.

Sv. Areh. Cerkevno slavje se obhaja letos v nedeljo, dne 19. t. m., kar bodi v vednost romarjem, izletnikom in turistom.

St. Ilij v Slov. gor. Zakaj smo in bomo vedno zoper Sokole? 1. Ker so Sokoli avantgarda Pribičevića, ki je največji nasprotnik slovenskega naroda. On hoče uničiti naš mili slovenski jezik in naš narodni življenj. On hoče vse posrbiti. Zato, ker so Sokoli velesrbski hlapi, ker ne čutijo s svojim slovenskim narodom, smo zoper nje in se bomo zoper nje bojevali do skrajnosti, kakor smo se vedno bojevali zoper vse svoje narodne nasprotnike. 2. Ker so Sokoli strastni svobodomislec in nasprotniki duhovščine. Če tudi osebno niso vsi popolni brezverci, a dejstvo je, da veje v organizaciji Sokola brezverski duh. Sokol je svobodomiseln, veri in cerkvi sovražna organizacija. Zato je za našo mladino in naše ljudstvo pogubna. In zato moramo vse, ki jim je kaj mar za vero in večno življenje, svartiti pred njo. Sam glavar slovenskih Sokolov se je na nekem zborovanju izjavil: Sokol ne more biti dober katoličan. Kdor vsega tega ne veruje, je ali hudoben, ali pa s slepoto udarjen. 3. Ker mladino tudi npravo pokvarjajo. Opazujte jih! Nič drugega ne prirejajo, kakor veselice in ples. Hodijo kot cigani od krčme do krčme, pomagajo krčmarjem prigenjati goste, so njih priganjači, godejo cele noči, plešejo cele noči in pijančujejo cele noči, tudi čez policijsko uro. Drugi dan pa se hvalijo, koliko polovnjakov so spili. To je vso njihovo izobraževalno delo! Tako ne bodo ljudstva moralno in gospodarsko vzdignili. To so grobokopi slovenskega naroda. Torej neizprosni boj proti njim!

Ceršak pri St. Iliju v Slov. gor. Naši fabriški delavci se zelo jezijo, da morajo plačati davek na ročno delo. Pride na enega več tisoč kron na leto. Ubogi ljudje! Pa veste, kdo je ta davek vpeljal, kdo izmoghava ubogo delavstvo? Čutje! Za ta davek je glasovala demokratična stranka, ki Vas, uboge delavce, vabi v »Unijo«, ki Vam pošilja brezversko »Domovino.« Za ta davek je glasoval poslanec dr. Pivko, za katerega sta toliko agitirala sokolaša Ferk in Hercog. Če prideta ta dva človeka k Vam, naženite ju z mokrimi cunjami! Pamet, pamet, delavci!

Gornja Radgona. Ciril in Metodova nedelja je bila za ljutomersko orlovsko okrožje tako svečan praznik, da ne bi bilo prav, če bi »Slovenski Gospodar« o tem ničesar ne poročal. Naše ljudstvo je orlovsko mladino tako lepo in prisrčno sprejelo, da so očesa mnogih postala rosna. Veličasten je bil vhod v cerkev. Na čelu so se mogočno dv-

gali ljutomerski in križevski prapor ter zastava domače Mladeniške zveze s sliko slavanskih blagovestnikov, zavoljo katerih zastava v Avstriji ni smela v javnost. Za zastavonoši je sviral domača godba, za njo pa so korakali ponosni »Orli« in junaške Orlice. Nad 200 jih je bilo z naraščajniki vred. Za temi pa se je valila ogromna množica domačih in tujih gostov, ki so prihitali na našo slavnost. Mogočno je vplivala na naše ljudstvo cerkvena slovesnost: dopoldanska in popoldanska. Da, orlovska organizacija razume ljudsko dušo, ker je iz ljudstva in zato ji je bodočnost zasigurana. Krasen je bil tabor pred cerkvijo. Ves trg je bil napolnjen in zato je tako lepo in navdušeno govoril zastopnik mariborske orlovske ekspoziture. Tudi popoldanska prireditev je bila tako sijajna, da kaj takega nismo pričakovali. Prosto zabavo je poživil domači in križevski pevski zbor pod spretnim vodstvom g. Ašiča. Po prireditvi želimo samo to, da bi se naša mladina v prav obilnem številu oklenila prelepe orlovske organizacije. Ob koncu izrekamo na tem lepem prav prisrčno zahvalo vsem, ki so na ta ali oni način, z delom ali z darili, v cerkvi in na veseličnem prostoru pomagali, da je prireditev tako izvrstno uspela. Izrečna zahvala gre č. p. Pavcu, ki nam je tako veljkodušno prepustil prostori, da na razpoloži ljudi in živino ter vse druge stvari, ki so se pri pripravi nujno rabile. Njemu, vsem prirediteljem in pomočnikom prisrčni: Bog plačaj! — Pripravljali odbor.

Leskovec. Brdka izguba je zadela ugledno kmetiško hišo na Borem bregu v Repiščah. Mati, 12 otrok: 6 hčera in 6 sinov, izmed katerih je najmlajši tri dni poprej še bil pri sv. birmi, je mlo jokalo. Neizprosna smrt je vzela dne 19. m. m. skrbnega gospodarja in očeta Antona Kranjca. Dolga vrsta pogrebcev je pričala, kako je bil rajni pri vseh priljubljen. Gospod Bog, bodi dobremu očetu in skrbnemu možu bogat plačnik, blagi materi in otrokom pa sladke tolažnike!

Zreče. Onidan je naš g. župan dopolnil 20 let, odkar mu je bilo izročeno vodstvo občine. Istočasno pa je obč. blagajno na skrb prevzel sedanji g. blagajničar. In prijatelji so izračunili, da je skozi njegove roke do danes šlo 1.864.700 kron občinskega denarja.

Dobrna. Poteklo je 100 let od časa, ko sta svetlobo sveta zagledala dva moža, katerih imena spadajo v »prosvetno« zgodovino našega kraja. Obe osebnosti je zdaten del sedanjega roda poznal še osebno. Prvi je pri nas ustanovil še danes obstoječo »farno bukvarnico.« To je dne 26. maja 1825 v Pilštanju rojeni Henrik Križan. On je postal duhovnik dne 26. julija 1849. Pri nas je za kaplana služil od leta 1852 do 1856. Umril je kot župnik pri sosednem Sv. Janžu na Vinah. Tam si je za spomenik postavil novo župnišče, prvi nas pa novo knjižnico. Dotična omara še zdaj služi prvotnemu namenu. In med knjigami se nahaja tudi zvezek z imenikom tiskokratnih članov izobraževalne ustanove. Njegovo izobraževalno delo je razširil kanonik-župnik Karol Gajšek. Rojen dne 26. oktobra 1824 v Vojniku, za duhovnika posvečen dne 6. julija 1848. K nam je za župnika prišel dne 15. avgusta 1869. Tu se je za olepševanje cerkve lotil olepševanja med ljudstvom. Pojg že obstoječe knjižnice ustanovil je: bralno društvo. V to svrhu je priredil posebno bralno sobo. V isti še danes najdeš tiskokrat novo oskrbljene klopi in mizo. Temu društvu je načeloval kaplan Janko Vraz. Ta je kot župnik pri Sv. Florijanu blizu Rogatca tam umrl v šoli med podučevanjem. Ščasoma so se v naš mirni kraj zanesli narodnostni prepri. Sila istih je segala celo v šolske prostore. N. pr.: Nekega dne bi šolarji morali peti nemško pesem. Besedilo niso razumeli. Vsled tega petje ni šlo gladko. S tem so si zaslužili eno uro zapora. Prizadeti se na kažen spominjajo še dandanes. Narodnostni spor je povzročil zanimanje za časnike. Število bralcev se je razmnožilo v toliko, da smo leta 1922 našli: Vsaka tretja družina bere svoj list. Dopisovala je šoli odrasla mladina. Ta vpena pa je dala podlago živahnemu prosvetnemu delovanju v novejši dobi, t. j. od znamenitega zborovanja Bralnega društva dne 8. prosinca 1894 naprej. In pričujoča črtica veljaj kot spomenika za dvojno skrajno omenjeno stoletnico.

Kokarje. Zaradi nove sv. maše pri Sv. Frančišku Ks. dne 19. t. m. se preloži lepa ali kokarska nedelja na dne 26. t. m. Slovesnost po navadi.

Vojnik. Nekako čudno smešni so postali nekateri zastopniki tujih in judovskih zavarovalnic. To se je pokazalo že pri več strankah v bližini našega trga, ker se predstavljajo kot zastopniki Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani. Ko pa stranka novo polico dobi, tedaj šele na veliko začudenje spozna, da se dotični zastopnik ni odkritosrčno predstavil, to je dokaz, da si na odkritosrčni način ne upajo nekaterih strank pridobiti. Imena so nam sicer znana, pa za danes še molčimo, ob prvem prihodnjem slučaju pa pridemo z imeni na dan. Torej pazite, ako hočete v slučaju nesreče brez tožbe zavarovano svoto dobiti. Zavarujte svoja poslopja pri edini domači slovenski Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani. — Strela je užgala tri kozolce. Dne 6. t. m., ob enih popoldan, je nad Globoče in Crešnjice nastala grozna nevihta, kar še stari ljudje ne pomnijo, dež je bil in treskalo je in užgalo je v Globočah kozolec Jožefa Dobrotinšek, p. d. Pepelnak. Bliznjim sosedom se je zahvaliti za njihov trud, da se gospodarsko poslopje ni užgalo. Kozolec je bil zavarovan za 3000 dinarjev pri najbolj zanesljivi Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani. Ravno ob obmenjeni uri je strela užgala obenem 2 kozolca v Podgorju-Crešnjice, ki sta bila zavarovana za malenkostne svote. Voda je napravila veliko škodo, ker je podvalila nekaj pšenice in izruvala krompir in koruzo. Po vinogradih je voda tudi naredila veliko škodo.

Gornja Ponikva. V nedeljo, dne 26. t. m., priredimo Ponkovecni žalni dan v spomin padlim vojakom iz naše župnije. Vršiti se odkritje spomenika padlim vojakom v svetovni vojni, katerega je omislil odsek Orel sporazumno ali skladno delovanje vseh organov, t. j. zdravje. Če pa človek zavzije preveč strupa naenkrat, telo ne more zoperstaviti temu svojemu sovražniku zadostnih množin proti-

vodu od Brezovčanove hiše ploščo do kapelice pred vasjo; pri kapelici Orli pozdravijo prizadete po vojni. Nato proslavimo spomin padlih vojakov domača društva, nakar se prenese plošča v spremstvu duhovnikov do nove župnijske cerkve. Ob desetih sv. maši za padle, katero opravi bivši vojni kurat g. M. Ratej. Po sv. maši se vrši odkritje spomenika. Govorijo razni govorniki. Popoldan: ob treh večernice; nato se vrši v prostorih osnovne šole svetopisemska žaloigra v petih dejanjih »Izgubljeni sin«, katero vpriporijo člani Orla in Prosvetnega društva »Slomšek.« Sosodne župnije, pridite ta dan na Ponikvo, da z nami vred proslavite spomin padlih vojakov. Ob enem si lahko ogledate že skoro dogotovljeno našo župno cerkev. Na svidenje! Bog živi!

Rajhenburg. Prostovoljno gasilno društvo se vsem udeležencem svoje proslave dne 5. t. m. prav lepo zahvaljuje. Posebno iznenadenost nam je napravilo gasilno društvo Gaberje-Celje s svojo lepo društveno zastavo, in oddaljena društva Zagreb, Bled, Skofjalovo, Račeje z doposlanim darilom srebrnega žreblja. Čč. gg. opat trapistov in domači župnik sta blagoslovila novi prapor z lepim darilom traka imela ta dan občine. Trg Rajhenburg in gasilno društvo je tako obnepričakovano veliko slavnost s prvim gasilskim praporom celega Posavja. V pomoč in slavo!

Sromlje pri Brezicah. Tu smo položili dne 9. t. m. k večnemu počitku Martina Sottlerja, posestniškega sina iz Gornje Pohance. Umril je po daljši bolezni v cvetu svoje mladosti, bil je komaj 24 let star. Pokojnik je bil kremenit značaj, mirne, plemenite naravi ter izredno nadarjen. Solal se je na drž. kmetijski šoli v St. Jurju ob juž. žel., koji zavod je dovršil leta 1919 kot prvi odličnjak. Bil je namenjen za očetovega naslednika na domačem posestvu, toda neusmiljena smrt mu je mnogo prezgodaj upihnila luč življenja. Bodi mu lahka domača zemljica, katero je gorko ljubil; težko prizadetim staršem in sorodnikom pa naše iskreno sožalje!

Gospodarstvo.

SE NEKAJ O SMARNICI IN DRUGIH SAMORODNIH TRTAH.

(V odgovor zvestemu prijatelju šmarnice.)

Kolikokrat v življenju se pripeti, da človek zajde ne hote na pota, kjer ga zadene nesreča in nešteti so bili slučajji, da je nepoučen človek zavžival snovi, vsled katerih je moral umreti.

Se danes pravzaprav ne vemo natanko, koliko strupa povzročimo v tem ali drugem živilu ali pijači. In če bi to tudi vedeli, bi se zavživanju gotovih tvarin bržkone ne odrekli, bodisi iz gole kljubovalnosti napram prijateljskim opominom, ali pa iz kakšnega drugega namena. Saj se tudi to baki ne odrečemo, dasiravno dobro vemo, da vsebuje nikotin (kemična formula: C₁₀H₁₄N₂), ki je strup za vsako živo bitje, da ne govorimo o ljudeh, ki vživajo opij, morfij, kokain in druge strupe ter s tem škodujejo sebi in zarodu svojemu.

Zival je v tem oziru pametnejša od človeka. Konj ne bo pil vode, kateri smo primešali samo majhen del žganja ali kakšne druge opojne pijače. Najneumnejša žival torej ve čisto točno, kaj sme žreti, da ji ne bo škodovalo, toda najpametnejši človek često ne zna, kaj naj stori, da si ohrani zdravje in zagotovi srečno življenje. Današnji človek bi najrajši pogljal skozi želodec vse, dobro in slabo, ter se pri tem še čudi, da več ne prenese.

Eden zelo nevarnih strupov je metilni alkohol, katerega nahajamo v lesu in v sadežih raznih rastlin, pa tudi v šmarnici, kakor to kemična analiza jasno dokazuje. Metilni alkohol (kemična formula: C₂H₅O₂) je nekaj čisto drugega, nego etilni alkohol (kemična formula: C₂H₅O₂), ki ga vsebujejo zlahka vina. To dejstvo naj vpošteva g. Ferdinand Pajek od Sv. Miklavža pri Ormožu, ki je v svojem dopisu z dne 23. junija t. l. na uradništvu »Slov. Gospodarja« vstal kot mogočen zagovornik šmarnice. V svojem sestavku navaja člankar doslovno sledeče: »Saj tudi druga vina niso nasproti šmarnici »nedolžni angeljki« in vsebujejo istotako precejšnjo množino alkohola, če tudi ne metilnega.« Te besede zvane skoro tako, kakor da bi bilo vse eno, ali vsebuje vino metilni ali etilni alkohol. Temu pa ni tako! Gotova vrst alkohola je tudi glicerol (kemični znak: C₃H₅(O₂)₃) in vendar ne more nadomestiti etilnega alkohola. Pod besedo alkohol razumejo kemiki gotovo čez 100 vrst raznih kemičnih spojin, ki imajo to skupno lastnost, da izvirajo iz rastlinstva in nastanejo iz nasičenega ogljikovega vodikar, ako vodik sam nadomestimo s hidroksilno skupino O₂H. Kemiki ne omenjajo nikjer, da bi etilni alkohol, t. j. vinski spirit ali vinski cvet, bil naravnost strupen za človeka, dasiravno vemo, da učinkuje v večjih množinah oamljajče na človeško telo. Nasprotno pa navajajo, da je metilni alkohol, imenovan tudi lesni spirit ali carbinol otroven.

Dalje piše g. Pajek doslovno: »Kaj pa je prav za prav šmarnica? Ali je to res tako smrtonovarna pijača? Poznam mnogo ljudi, kateri so popili na šmarničnih vinotocih velike množine šmarnice, pa kljub temu še danes nočejo umreti vsled zastrupljenja krvi po »metilnem alkoholu in otrpjenju živcev.«

Odgovor. Da, tudi jaz poznam te ljudi prav dobro in še mnogi drugi jih poznamo. Vemo pa tudi, da gotovi ljudje uživajo še hušje strupe, n. pr. morfij, arsenik ali mišično i. dr., pa kljub temu nočejo takoj umreti. Zakaj nam tega g. dopisnik ne razodene! — Človeški organizem je zares čudovito urejen mašina. Čim začuti le sledove strupenih snovi v sebi, začne takoj proizvajati protistrup, da si odpomore iz stiske in obdrži na ta način harmonično ali skladno delovanje vseh organov, t. j. zdravje. Če pa človek zavzije preveč strupa naenkrat, telo ne more zoperstaviti temu svojemu sovražniku zadostnih množin proti-

strupa, čegar posledica je neskladnost v posameznih funkcijah ali opravih človeškega telesa, kar imenujemo kratko: bolezen.

G. Pajek trdi nadalje: »Poznam nekaj desetih ljudi, ki niso nikdar poskusili niti kapljice šmarnice, pa kljub temu so morali umreti. Ali je pri teh tudi bil vzrok smrti metilni alkohol in otrpnenje živcev?« Tukaj g. dopisnik očitno pozablja postavbo Stvarnika, po kateri vsak človek mora umreti, pa najsi je šmarnico pil ali ne. Da, umreti mora vsakdo, ne glede na to, ali živi pametno, ali se sam zastrupi, ali pa sam obesi. Vendar iz tega nikakor ne sledi, da si sami smemo krajšati življenje na ta ali drugi način.

Razen higijeničnih ozirov pa ne smemo prezreti gospodarskih razlogov, ki govorijo za pameten preustroj našega vinarstva v tej smeri ter za omejitve šmarničnih nasadov. Kaj še zlahkoga vina ne moremo spraviti na trg, kam naj potem pojdemo s šmarnico, o kateri pravijo vinski poznavalci, da ima okus po stenicah. Radi tega slabega okusa tudi grozdja od šmarnice ne marajo na mizo. Ta dejstva naj izpodbije vnet zagovornik šmarnice, ako jih more!

Naprošam zategadelj g. Pajeka ali katerega njegovih somišljenikov, kojemu leži šmarnica pri srcu, da napiše stvaren, jednat spis brez osebnih napadov, ki naj služi v korist dobri stvari. Edinole znanstveno in praktično vsestransko utemeljene razprave morejo razjasniti pojme ter spraviti naše vinstvo na sigurna pota. Osebna preprekanja so popolnoma brezplodna in ne vodijo na uspehov. V slučaju, da se komu posreči poučiti našega vinogradnika o čem novem in boljšem, mu bodemo za to gotovo vsi zelo hvaležni. Dokler pa tega nihče ne stori, se bomo pač ravnali po naukih priznanih veščakov in lastnih strokovnih izkustvih, katera smo si pridobili s trudom tekom minulih desetletij.

Vekoslav Stampar.

Mariborski trg dne 11. julija 1925. Ta dan je bilo sadja, zlenjave, kakor tudi drugih živil v veliki obilici na trgu in zato so tudi cene pojenjale, čeravno v gostilnah o tem ničesar vedeti nočejo, kajti one prodajajo še vedno po isti visoki ceni, kakor do sedaj. Vsled hladnega vremena je bilo tudi 18 slaninarjev na trgu, ki so cene zopet malo zvišali in sicer so prodajali svinjino po 25 do 30 din., slanino po 30 din. in drob po 20 din. kg; domači mesarji so pa cene malo znižali in so prodajali govedino po 10 do 19 din., teletino po 12.50 do 20 din. in svinjino po 17.50 do 20 din., klobase po 25 do 40 din., prekajeno meso po 30 do 40 din., loj po 10 do 15 din. in drob po 8 do 15 din. kg. — Perutnine in drugih domačih živali je bilo okoli 1200 komadov. Cene so bile: piščancem 15 do 25 din., večjim 30 do 75 din. za par, kokošem 25 do 60 din., gosem in racam mladim 30 do 40 din., starim 50 do 100 din., puranom 50 do 100 din., domačim zajčkom 8 do 50 din., kozličkom 50 do 100 din., kanalčkom mandeljcem 100 din., babcam 62.50 din., grlicam 30 do 40 din., sčenetom (mladim psom) 30 din. za komad. — Zelenjava, sadje, druga živila in cvetlice. Cen so bile: krompirju 7 do 9 din. za mernik (7½ kg), oziroma 1.50 do 2 din. kg; čebuli lanskis 5 din. kg, letošnji 2 do 3 din. kg; letošnjemu česnu 4 do 6 din. venec, ohrovt 1 do 1.50 din., ohrovtovi repi 0.75 do 1 din. komad, solati 3 do 5 din. kg, glavni solati 0.50 do 1.50 din., braziljanski 1 do 2 din. komad; stročjemu grahu 5 din., stročjem pasuljem 5 do 7 din. kg, grahu 7.50 din. za liter; trešnjam (ki gredo proti koncu) 6 do 10 din. liter, jabolkom in hruškam (letošnjim) 10 do 12 din., slivam 12 din., okroglim 8 din., breskvam 18 do 25 din., marelicam 16 do 20 din., ribizlu 12 din. kg, jagodam 10 do 12 din., borovnicam 4 din., malinam 8 din. liter, pomarančam 1 do 3 din., limonam 0.75 do 1.50 din. za komad; mleku 2.50 do 3.50 din., smetani 11 do 14 din., maslinemu olju 20 do 28 din., bučnemu olju 18 do 20 din. za liter, maslinemu olju 20 do 28 din., kuhanemu maslu 54 din. za kg, karfijolu 3 do 12 din. komad, sirčku 1 do 7.50 din. za hlebček; cveticam različnim 0.50 do 7, oziroma z lonci 20 do 75 din., palmam v loncih 25 do 100 din. za komad. — Lončene in lesene stvari 0.50 do 150 din. za komad, lesene vile za seno 15 do 20 din., lesene grablje 20 do 25 din., brezove metle 2 do 5 din., leseni ročni vozički 800 do 1600 din. za komad. — Seno in slama na mariborskem trgu. Radi deževja, katero je trajalo prejšnjo noč, so kmetje pripeljali samo 4 vozove sena in 3 vozove slame na trg. Cene so bile senu 65 do 70 din., slamaj pa 50 din. za 100 kg. Slamo so tudi prodajali po 2.50 din. za vsaki snop.

Veliki vinski in trgovski sejm se vrši dne 25. julija t. l. pri Sv. Urbanu nad Ptujem.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignalo se je: 25 konj, 6 bikov, 337 volov, 528 krav in 24 telet. Skupaj 920 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejm dne 14. 7. 1925 so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 8.50 do 9.50 din., poldebili voli od 7.25 do 8.25 din., plemenski voli od 6.50 do 7 din., biki za klanje od 6.50 do 7 din., klavne krave debele od 6 do 7.50 din., plemenske krave od 5 do 6 din., krave za klobasarje od 2.50 do 4.50 din., mlazne krave od 5 do 7 din., breje krave od 5 do 7 din., mlada živina od 6.50 do 9 din., teleta od 10 do 12 din. Prodalo se je skupno 359 komadov.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejm dne 3. julija 1925 se je pripeljalo 341 svinj, 4 koze in 1 ovca. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 55 do 90 din., 7 do 9 tednov stari 125 do 150 din., 3 do 4 mesece stari 250 do 300 din., 5 do 7 mesecev stari 350 do 450 din., 8 do 10 mesecev stari 600 do 750 din., 1 leto stari 1100 din., 1 kg žive teže 12 do 14.50 din., 1 kg mrtve teže 15 do 17.50 din., koza komad 150 din. Prodalo se je skupno 194 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso od 12 do 20 din., meso od bikov, krav in telic od 12 do 20 din., tele-